

Az Országos Széchényi Könyvtár fejlődésének főbb tendenciái a dualizmus korának első felében (1867–1900)

A hazai művelődéstörténeti kutatások egyik fontos láncszeme a művelődési intézmények történetének feltárása. Ezen belül is különös fontossággal bír a nemzeti könyvtár, azaz az Országos Széchényi Könyvtár története. E könyvtár állománya mindenkor bázisul szolgált a nemzeti tudományok (történelem, irodalom, nyelvészet, néprajz) kutatásához, munkatársai hagyományosan a hazai tudományosság élvonalához tartoztak. Az intézmény tudományos rangját e kettő: páratlan gazdagságú állománya és munkatársainak tudományos felkészültsége és tevékenysége biztosította. A könyvtárban folyó feldolgozó munka szakszerűsége a hazai könyvtárügyben jelölt ki az intézmény számára meghatározó szerepet.

A könyvtár történetének az 1867–1900 közé eső korszakáról a fenti általános megállapításokon kívül keveset tudunk. Az 1867–1875 közötti korszakról pedig még ennél is kevesebbet, mivel a könyvtár kiadásában csak 1876-tól indult meg a Magyar Könyvszemle c. folyóirat, amelyben a könyvtár évi jelentései – bár kezdetben igen szűkszavúan – publikálásra kerültek.

Mivel a könyvtár dualizmuskori történetének irattári feltárása a századfordulóig eljutott, úgy gondoltuk, nem lesz érdektelen, ha vázlatosan közreadjuk az e korszak történetére vonatkozó legfontosabb megállapításokat. Az itt kirajzolódó kép a részletes feldolgozás során bizonyára még árnyaltabbá válik, főbb vonalaiiban azonban már valószínűleg nem fog változni.

Kultúrpolitika, vezetés, irányítás, szervezet

A kiegyezéskor színrelépő vezetőréteg világosan látta feladatát: az Európához való felzárkózás sürgető szükségszerűségét. Nagy nyeresége a nemzetnek, hogy Eötvös József személyében olyan kulturális minisztere lett, aki felismerte: a haladás kulcsa a műveltségi színvonal emelése. E felismerést Eötvös kemény kézzel tettékre is váltotta. A közoktatás ügye mellett különös gondot fordított az akkori legfontosabb művelődési intézményre, a Nemzeti Múzeumra s ezen belül is a Széchényi Könyvtárra. Magyar művelődési miniszter azóta sem foglalkozott olyan intenzíven a nemzeti könyvtárral, mint Eötvös József. A könyvtár újjászervezését legfelsőbb szinten ő kezdeményezte és irányította. Első lépésként az addig alapítvány jellegű intézményt az állami költségvetésbe való szerves beillesztéssel valóságosan is állami intézménnyé tette, rendszeres évi dotációval biztosítva a könyvtár fenntartását. Második lépésként következett a könyvtár állományának a korszerű követelményeknek megfelelő feldolgozása és ezzel párhuz-

mosan a személyi állomány megújítása. E nagyszabású reorganizációs folyamat eredményeképpen vált a könyvtár 1875-re tudományosan rendezett, európai színvonalú intézménnyé. Eötvös utódai – különösen Trefort Ágoston, majd Csáky Albin és Wlassics Gyula – továbbra is kiemelten kezelték a Széchényi Könyvtárat. Megnyilatkozott ez például a rendkívüli vételek külön dotációjának biztosításában vagy abban a tényben, hogy a kötelespéldányok beszolgáltatásának ügyét az országgyűlés külön és hosszan tárgyalta, s 1894-ben törvényi szinten szabályozta.

A művelődéspolitikai irányításban az 1867-tel kezdődő korszak határozott szigorodást jelentett: magasabb szintű követelményrendszert és gyakoribb ellenőrzést. A régi, patriarchális időknek az intézményen belül is vége szakadt: a Nemzeti Múzeum új igazgatói – Pulszky Ferenc, majd Szalay Imre – személyükben is a szakszerűséget, a tudományos színvonalat és egy szélesebb körű európai horizontot képviseltek.

Az a tény, hogy az 1802-ben Széchényi Ferenc által alapított Széchényi Könyvtár, elvesztve intézményi önállóságát, 1808-tól az országgyűlési rendek által életre hívott Magyar Nemzeti Múzeum keretébe tartozott, két, részben egymással ellentétes hatást gyakorolt a könyvtár fejlődésére. E két tendencia 1867 után értelemszerűen felerősödött. Az egyik irányban pozitív hatású volt a könyvtár számára a jóval nagyobb kulturális súlyt képező Magyar Nemzeti Múzeum tekintélye és rangja, másik irányban negatívan hatott, hogy az intézményen belül, az egyre növekvő számú és méretű múzeumi osztályok mellett a könyvtár saját súlya egyre kisebb lett. Formálisan megmutatkozott ez a névhasználatban is: a korábban Széchényi Országos Könyvtár elnevezést felváltotta a Nemzeti Múzeum Könyvtára, népszerűen a múzeumi könyvtár elnevezés. Ezért történt, hogy 1902-ben a Magyar Nemzeti Múzeum alapításának 100 éves évfordulóját ünnepelték, s az egész intézmény alapítását Széchényi Ferenc nevéhez kapcsolták, holott ekkor még csak a valóban Széchényi Ferenc által alapított könyvtár volt száz éves. (Vö. Történeti tények és a köztudat, avagy mit alapított Széchényi Ferenc? - Könyvtári Figyelő, 1988. 4. sz. 268–272.p.)

Ebben a korszakban indul meg a korábban egységes gyűjtemény külön kezelt gyűjtemény-részekké, majd külön osztályokká szerveződése. 1876-tól kezdődik a kéziratok elkülönítése és a Kézirattár kialakulása, 1882-ben megalakul a Levéltár, 1884-ben pedig a Hírlapkönyvtár, a későbbi Hírlaptár. E tagozódásból önként adódik a könyvek önálló osztályaként a Nyomtatványok osztályának megjelenése. Ez a differenciálódás egyúttal a dokumentumfajták eltérő kezelési módjának és feltárásának specializálódását, az egyre szakszerűbb módszerek bevezetését jelentette. A főhatóság 1894-es rendelete szentesítette e szervezeti felépítést. Az egyéb dokumentumfajták (zeneművek, térképek, kisnyomtatványok) külön gyűjteménnyé szerveződése már a 20. századra maradt.

Személyzeti helyzet

Korszakváltást jelentett a könyvtár életében a fiatal történettudós, Fraknói Vilmos igazgatói kinevezése 1875-ben. Rövid, öt éves működése alatt aktívabbá vált a gyarapítás, ezen belül is a hungarika hiánypótlás, új lendületet vett a fel-

dolgozó munka, s a Magyar Könyvszemle megindításával előtérbe került a tudományos feltáró munka. Az őt követő Majláth Béla a történeti tudományok művelésének vonalát erősítette, s kevésbé tűnt ki könyvtárszervezői tevékenységével. (1879–1893 között volt a könyvtár vezetője.) Fejérpataky László egyesítette újra személyében a kiváló történettudóst és az erős kezű, szakszerű könyvtári vezetőt. (1894–1916 között). Vezetése alatt a könyvtári munka szinte valamennyi területe fellendült. Fejérpataky kiváló személyzeti politikája folytán tovább erősödött a könyvtár tudományos rangja, és emelkedett a belső munka színvonala is. (E jótékony hatás már jóval korábban érződött, mivel Fejérpataky László 1882-től dolgozott a könyvtárban mint a Levéltár és Kézirattár vezetője.) A kiváló munkatársak egész sorát csak éppen megemlíthjük: Csontos János, id. Szinnyei József, Váczy János, Kereszty István, Erdélyi Pál, Schönherr Gyula, Sebestyén Gyula, Kollányi Ferenc, Áldásy Antal, Szamota István, Sztegar László, Melich János. A könyvtár gyors fejlődését illusztrálja a létszám emelkedése is: míg 1866-ban mindössze hatan dolgoztak a könyvtárban (ebből 2 szolga), 1896-ban már huszonketten (ebből 6 szolga). 1898-ban került a könyvtár kötelékébe az első női alkalmazott, mint az akkor beszerzett első írógép kezelője. (Vö. A Széchényi Könyvtár első női alkalmazottja és a gépesítés. - OSZK Híradó, 1995. 9–10. sz. 32–34.p.)

Állomány, gyarapítás, hungarika begyűjtés

A könyvek kötetszáma 1867 és 1900 között megduplázódott, de ha a kisnyomtatványokat is ideszámoljuk, a növekedés két és félszeres. 1894-től az új kötelespéldány törvénynek köszönhetően ugrásszerűen megnőtt a beszolgáltatott kötelespéldányok száma. Ekkor jutott el a Széchényi Könyvtár arra a fokra, hogy nemzeti könyvtári kötelezettségének, a hazai nyomdatermékek teljeskörű begyűjtésének maradéktalan teljesítéséhez közelített.

Rendkívüli módon aktivizálódott a könyvtár gyarapítási tevékenysége, amelyben fő vezérelv a hungarika-gyűjtés és hiánypótlás volt. A könyvtárnak mind bel-, mind külföldön kiterjedt kapcsolatrendszere működött, pl. 1899-ben 9 hazai és 30 külföldi könyvkereskedéssel és antikváriummal álltak összeköttetésben, s elbírálták 49 magánszemély vételi ajánlatát. Bebizonyosodott, hogy ezekben az évtizedekben a Széchényi Könyvtár komoly vevőnek számított az európai könyvpiacra, tucatjával kapta a külföldi ajánlatokat, külön kiemelve a hungarikumokat. A pénz természetesen sosem volt elég (könyvre 1887–1892 között rendelkezésre állt 5.000 Ft költségvetésből és 420 Ft alapítványi pénzből, ez később 6.000-re, majd 6.500-ra, ill. 470-re nőtt), de váratlan és nagyobb arányú alkalmi vételekre időnként kaptak a minisztériumtól póthitelt. Ritkán ugyan, de az is előfordult, hogy a vételárát sokallotta a minisztérium, s a hosszú alkudozás végül oda vezetett, hogy pl. Zrínyi Miklós könyvtára 1891-ben végleg elveszett a nemzet számára. (A zágrábi egyetemi könyvtárba került.) Kossuth Lajos könyvtárát viszont sikerült megszerezni, de ezt már közadakozásból, a könyvtár évi beszerzési keretének több mint kétszereséért. (Vö. A Széchényi Könyvtár kísérlete a Zrínyi-könyvtár megvételére. - Magyar Könyvszemle, 1994. 1. sz. 93–97.p. – Kossuth Lajos könyvtára. - Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 1994. aug. 53–60.p.)

A könyvtár – különösen a 90-es években – merészen vásárolt, főleg hungarikumok beszerzésénél nem akart egyetlen kedvező alkalmat sem elszalasztani, így adósságokat halmozott fel, s hitelezőit nemegyszer egy-másfél év után elégítette ki. Az év elején megnyíló hitelkeret végül már csak arra volt elég, hogy az előző évi adósságokat kifizessék. 1899 végén beállt a csőd: az 1900-as év elején esedékes tartozások 10.000 forintot tettek ki. Ekkor került sor 1900-ban az évi keret 13.000 + 940 forintra való emelésére.

Folyóiratok, hírlapok beszerzésére külön keret állt rendelkezésre, s itt kevésbé fordult elő, hogy a pénz szűkösségére panaszkodtak volna. A hitelkeret évi 1.200 forint volt.)

A kéziratok beszerzése viszont a könyvek költségkeretét terhelte, s tulajdonképpen ez volt a fő oka a könyvtári költségvetés felborulásának. Mivel Széchenyi Ferenc eredeti adományában is bőven szerepeltek kéziratok és oklevelek, a gyűjtést a könyvtár később is folytatta. E korszakban nem tettek különbséget a kéziratári és a levéltári dokumentum között (a pontos elhatárolás még ma is problematikus), s mivel az arisztokrácia és a nemesség éppen ebben az időszakban hihetetlen mennyiségben dobta piacra régi iratait, a gyűjtés és felvásárlás mind a kereskedők, mind a közgyűjtemények részéről szinte versengve folyt. A Széchenyi Könyvtár számára óriási terhet jelentett, hogy régi okleveleket, tehát levéltári dokumentumokat is vásárolnia kellett, s e gyűjtést gyakran a szükséges külföldi kézikönyvek, lexikonok, stb. beszerzésének rovására végezték. Szerencsére a magyar arisztokrácia családi levéltárainak nagy részét ingyen, örök-letét formájában kapta meg a könyvtár. Ez az akció 1876-ban indult, s később egyik legfőbb oka lett a raktári férőhely bedugulásának.

A levéltári feladatok ellátása mind a gyűjtés, mind a feldolgozás, elhelyezés szempontjából komoly erőket kötött le, s kétségkívül a tulajdonképpeni könyvtári feladatok ellátásából vonta el az energiát. E levéltári anyagnak az Országos Levéltár részére való átadása csak 1926-ban történt meg, s a tényleges birtokba adás csak 1934-ben. Más kérdés, hogy 1945-ben ennek az anyagnak igen nagy része semmisült meg a várban, s így a Széchenyi Könyvtár dualizmuskori erőfeszítései semmivé váltak.

Könyvtári feldolgozó munka, könyvtárügy

Eötvös József elgondolása szerint a Széchenyi Könyvtár teljes állományát 1867–1875 között az akkor legkorszerűbbnek tartott müncheni bajor királyi könyvtár szakrendszere szerint dolgozták fel. Ez a szigorúan tudományos rendszerezésen alapuló feldolgozás tette hozzáférhetővé és jól használhatóvá a könyvtárat. Ez az ún. müncheni szakrendszer később iskolát csinált, és elvei mintául szolgáltak a hazai könyvtárak körében. A könyvek tudományosan megalapozott szakrendi elhelyezése egy betűrendes katalógussal kombinálva a kor általánosan elfogadott európai standard-je volt, létrejöttét a Széchenyi Könyvtárban is a fejlődés kikerülhetetlen lépcsőfokaként értékelhetjük. Nem hallgathatjuk el azonban azt sem, hogy a müncheni szakrendszer mintegy hat évtizedes kizárólagos uralma megmerevítette a könyvtár belső rendszerét, helyigényes volta pedig fokozta a raktározási gondokat. (Vö. Az Országos Széchenyi Könyvtár

újjászervezése 1867–1875. A müncheni szakrendszer bevezetése. - Az OSZK évkönyve 1986–1990. 221–276.p.)

A Széchényi Könyvtár munkatársai könyvtártani vonatkozású cikkeikkel is hozzájárultak a honi könyvtártani ismeretek elterjesztéséhez, bár az első hazai könyvtártani munka nem tőlük származik. Az egyetemes tizedes osztályozásra viszont a Széchényi Könyvtár munkatársa hívta fel a figyelmet, a hazai gyakorlatba való bevezetése azonban már nem a nemzeti könyvtár nevéhez fűződik.

Az egyetlen hazai könyvészeti és könyvtörténeti folyóiratot, a Magyar Könyvszemlét a Széchényi Könyvtár munkatársai szerkesztették. 1874-ben a vallás- és közoktatásügyi miniszter Pulszky Ferencet nevezte ki a közkönyvtárak és gyűjtemények országos felügyelőjévé – mindez a Széchényi Könyvtárnak a hazai könyvtári életben betöltött központi szerepét bizonyította. Mikor a minisztérium 1897-ben a könyvtárügy állami felügyeletére létrehozta a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségét, az első főfelügyelő Fraknói Vilmos, a Széchényi Könyvtár egykori igazgatója, helyettese Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója lett, a felügyelők sorában helyet foglalt Fejérpataky László, a könyvtár akkori igazgatója. Kezdeményező szerepe volt a könyvtárnak a hazai könyvtárosképzésben is.

Használat

1867 és 1900 között a könyvtárba látogatók száma több mint háromszorosára nőtt, s kb. ugyanilyen arányt tükröz a használt dokumentumok száma is. A kölcsönzés liberális gyakorlatának 1889-es megszüntetése után az igen magas kölcsönzési arány némileg visszaesett. Új eredménynek számít annak feltárása, hogy milyen élénk volt a könyvtárközi kölcsönzés. Vidéken élő értelmiségiek – elsősorban tanárok – csak ezen keresztül juthattak olyan művekhez, amelyeket a körzetükben lévő vidéki könyvtárakban nem találhattak meg. Köztudott, hogy 1918 előtt a hazai gimnáziumok tanárai közül igen sokan végeztek tudományos munkát – publikációikat gyakran az iskolai értesítőkből jelentetve meg –, így a Széchényi Könyvtár szerepe e tudományos munkák létrejöttében jelentősnek értekelhető.

Az a tény, hogy a hazai irodalmi termés legteljesebben a Széchényi Könyvtárban volt meg, továbbá hogy kéziratári és levéltári dokumentumokban is igen gazdag volt a könyvtár állománya, a magyar múlt tanulmányozásának természetes műhelyévé tette a Széchényi Könyvtárat. Legkiválóbb történészeink voltak a könyvtár olvasói, kutatói, de nincs a korszaknak talán egyetlen jelentős alkotó tudósa sem, aki ne fordult volna meg a nemzeti könyvtárban.

Állományvédelem, raktári helyzet

A könyvtár fennállásának első fél évszázadában az állomány megóvásának érdekében úgyszólván semmi sem történt. A kötetlen, tönkremenésnek kitett könyvek, folyóiratok, kéziratok halmaza ezalatt tetemesen megnőtt. 1859-ben tette lehetővé gróf Karátszonyi Guidó kifejezetten e célra létesített alapítványa a

köttetés szerény mértékű megindítását. Az alapítvány évi 105 forintos kamata maradt korszakunkban is az állományvédelem egyik biztos forrása, ehhez járult 1867-től a rendszeres évi költségvetés e célra fordítható része, mely 500 forint volt. Ez sem a kurrens szükségletre, sem a régebbi lemaradás felszámolására nem volt elegendő.

A kötetés részben külső kötéseteken, részben belső munkával, helyben történt, és a könyvkötő szakmát is kitanult könyvtári szolgálók, az akkori raktárkezelők végezték, elsősorban jövedelemkiegészítésként. Közülük került ki az, akit a könyvtár, de talán az egész ország első könyvrestaurátoraként tarthatunk számon. Ő Bécsben sajátította el a szakmát, amely akkor elsősorban a lapok tisztítását jelentette. (Vö. A Széchényi Könyvtár első restaurátora: Mosonyi Antal, ? – 1889. - OSZK Híradó, 1992. 5–6. sz. 33–35.p.)

A raktári helyszűke korán, az 1880-as évek elején jelentkezett, s a 90-es években már a könyvtár egyik elsőrendű problémájává vált. A Múzeum épületében való kisebb mértékű terjeszkedés egy ideig orvosolta a meg-megújuló panaszokat, de a századfordulóra a helyzet már tarthatatlanná vált, s egyre jobban előtérbe került egy új építkezési gondolata. A raktárak befulladásának több oka volt: a kéziratári-levéltári anyag már említett felduzzadása, a Hírlapkönyvtár létrehozása, az 1897-es kötelespéldány-törvény hatása. (1896-ban 8.900 db. kötelespéldányt szolgáltatottak be, 1898-ban több mint 34 ezret!)

A könyvtár berendezése a korszak kezdetén még meglehetősen hiányos volt: az 1865-ben díszesen berendezett Széchényi-teremmel szemben még 1880-ban is két teremben festetlen, deszkákból összetákoltt, szüette állványokon álltak a könyvek. Csak fokozatosan szorították ki a korszerű, karzatos könyvszekrények és állványok a régi, bútorzatnak is alig nevezhető polcokat. Az 1896-ban lefolyt belső átrendezéssel nagy lépést tett a könyvtár a régi terem-könyvtári rendszerből a korszerűbb, modern rendszerű, hivatali típusú könyvtár modellje felé, megszüntetve a mindaddig uralkodó patriarchális formákat. (Vö. Az Országos Széchényi Könyvtár elhelyezése 1867–1918. - Az OSZK évkönyve 1986–1990. 169–196.p.)

Az eredeti dokumentumot helyettesítő fénykép már korán megjelent a Széchényi Könyvtárban. Természetesen ekkor még nem az eredetit kímélő funkciója miatt, hanem a gyűjteményben eredetiben meg nem lévő, ill. meg nem szerezhető dokumentumok helyettesítőjeként. Ilyen értelemben alapozta meg az 1882-es országos könyvkiállítás lefényképezett anyaga a könyvtár első fényképgyűjteményét.

Tudományos munka

Már Eötvös József követelményként írta elő a Széchényi Könyvtár munkatársai részére a könyvtár anyagának tudományos feldolgozását és publikációkban való közzétételét. A Magyar Könyvszemle 1876-os megindulása biztosította azt a fórumot, ahol e publikációk elsősorban megjelenhettek, de bőven találkozunk a könyvtár munkatársainak tudományos dolgozataival más folyóiratok hasábjain is. Az 1880-as évektől megindultak az állam által finanszírozott külföldi tanulmányutak, elsősorban hungarika-kutatási céllal. Jelentős szerepük volt a könyvtár munkatársainak a Corvina-kutatásokban is.

A hazai történeti kutatások fellendítésében és a történeti ismeretek közvetítésében fontos szerepük volt a magyarországi könyvészetet feltáró munkák megjelenésének (Szabó Károly bibliográfiái) és a műveket bemutató kiállításoknak. Ez utóbbiak rendezésénél a Széchényi Könyvtár volt a kezdeményező: első ízben itt került 1877-ben a magyar közönség elé egy módszeresen felépített magyar történeti és irodalomtörténeti kiállítás. Az 1882-ben megrendezett országos könyvkiállításon is vezető szerepet kapott a Széchényi Könyvtár mind a rendezésben, mind anyagának kiállításával. Az 1886-os nagy történeti kiállításnak (Budavár visszafoglalásának 200 éves évfordulója) Majláth Béla, a Széchényi Könyvtár igazgatója volt a főrendezője. Fontos szerep jutott a Széchényi Könyvtárnak az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportjának megrendezésében. De küldött anyagot a Könyvtár külföldi kiállításokra is, ezzel is bővítve tudományos kapcsolatait. A viláckiállításokra küldött anyagok mellett legtöbbször bécsi kiállításokon kerültek bemutatásra a nevesebb hazai dokumentumok.

Mіндеzen kiállítások hatalmas közönségsikerével, történelmi tudatot formáló szerepével eddig még kevésbé foglalkoztak – kivéve az ezredévi kiállítást – így ezen a területen különösen helye van egy részletesebb feldolgozásnak.

Nemzetközi kapcsolatok

A könyvtár e korai korszakában a nemzetközi kiadványcsere nem fejlődött ki, ellentétben az Akadémiai Könyvtárral, ahol ez a forrás a gyarapodás számottevő részét képezte. Amennyiben cseréről volt szó, rendszerint egy külföldön található hungarikum megfelelő csereanyag ellenében történő hazahozatala volt a cél. Általában a hungarika-beszerezés és hungarika-kutatás volt a nemzetközi kapcsolatok mozgatója. A kutatási terület Ausztriára, Németországra és Olaszországra terjedt ki, természetesen nemcsak könyvtárakra, hanem levéltárakra, sőt az antikvár piacra is. A külföldre látogató munkatársak tanulmányozták a külföldi könyvtárak szervezetét és feltáró munkáját is. A század végén a könyvtár munkatársai már valamennyi jelentős nemzetközi kongresszuson részt vettek, amelyeket a könyvtárban, ill. a bibliográfia tárgyköréből rendeztek.

Somkuti Gabriella

TELEFONSZÁM-VÁLTOZÁS!

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy az OSZK összes telefonszámával együtt a **3K szerkesztőségének telefonszáma** is megváltozott. Az új telefonszám: **224-3791**

Az Országos Széchényi Könyvtár
Könyvtártudományi és Módszertani Központ

egyéves könyvtárosasszisztens-iskolát hirdet

A tanfolyamot a 10/1995 (IX. 22.) sz. MKM-rendelet alapján szervezzük.

Az oktatás 1998. január végén indul.

és 1998. december közepén záróvizsgával fejeződik be.

A képzés kéthetente két napot vesz igénybe.

A jelentkezés feltétele: érettségi

Jelentkezési határidő: 1998. január 10.

A tanfolyam díja: félévenként 20000 Ft, a záróvizsga díja: 5000 Ft.

Címünk:

Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ
oktatási és módszertani osztály

Budapest, Budavári Palota, F-épület 1827

Felvilágosítás:

a 202-1203-as telefonon

Az Országos Széchényi Könyvtár
Könyvtártudományi és Módszertani Központ

alapfokú számítógépezői tanfolyamot hirdet

Témakörei:

számítástechnikai alapismeretek, szövegszerkesztés, táblázatkezelés

A szakképesítést adó képzést a művelődési és közoktatási miniszter által kiadott
központi program alapján szervezzük.

A két féléves oktatás 1998. január végén kezdődik

(havonta két egymást követő nap),

a záróvizsgára 1999. februárjában kerül sor.

Jelentkezési határidő: 1998. január 10.

Telefonos információ: 175-7533/116, Fejős László

A tanfolyam díja félévenként 20 ezer Ft,

a záróvizsga díja 5000 Ft

Címünk:

Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ
oktatási és módszertani osztály

Budapest, Budavári Palota, F-épület 1827

Telefón: 202-1203